



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 151
Tarih : 03.12.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumun önemli bir bölümünü oluşturan engelli yurttaşlarımızın karşılaştığı sorunların çözülmesi, temel hak ve özgürlüklerinin yaşam bulması için köklü reformlara ihtiyaç vardır. Eşitlik, erişilebilirlik, istihdam, sağlık ve eğitim alanları başta olmak üzere engellilerin karşılaştığı tüm sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların çözülmesine yönelik kalıcı politikaların geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği yönünde meclisin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

BM İnsan Hakları Komisyonu'nun 5 Mart 1993 yılında aldığı bir kararla, 3 Aralık günü "Uluslararası Engelliler Günü" olarak ilan edilmiştir. Komisyon aynı zamanda bu günün BM üyesi ülkeler tarafından "Engellileri Topluma Kazandırma ve İnsan Haklarını tam ve eşit ölçüde sağlama" amacıyla tanınması gerektiğini istemiştir. Birleşmiş Milletlerce kabul edilen bu gün Türkiye tarafından da kabul edilerek benimsenmiştir. Ancak yasal düzenlemeler ve uygulamalara bakılınca, günün kabul edilmesinden bu yana geçen 22 yıllık süreçte sorunların çözümü hususun da gerekli politikalar yeterince geliştirilmemiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Özürlüler İdaresi Başkanlığını tarafında 13 yıl önce, 2002 tarihinde yapılan Türkiye Engelliler Araştırması sonuçlarına göre; 8 milyon 431 bin 937 engelli vatandaş vardır. Geçtiğimiz bu 13 yıllık süreçte bu hususta geniş kapsamlı bir çalışma olmaması nedeniyle sağlıklı verilere ulaşılamamakta bu durum da sorunun tespit edilmesi ve gerekli politikaların oluşturulmasında sorunlara yol açmaktadır.

2002 tarihinde yapılan araştırma da sayıları dokuz milyon olarak tespit edilen engelli yurttaşlarımızın sorunlarının çözülmesi, temel hak ve özgürlüklerinin yaşam bulması için köklü reformlara ihtiyaç vardır. Bu sorunların en başında da erişilebilirlik gelmektedir. Haklar ve özgürlükler ancak erişilebilir veya kullanılabilir olduklarında bir anlam taşımaktadır. Engellilerin haklarının olduğundan söz etmek için de bunların engelliler tarafından erişilebilir olması gerekmektedir. Bu nedenle tüm kamu alanlarının engellilerin erişebileceği biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Şehirler, Caddeler, sokaklar ve tüm bir kent alanı engelliler için kolay erişilebilir şekilde düzenlenmelidir. Hastaneler, okullar, üniversiteler, kamu hizmeti veren tüm kurumlar engellilerin hizmet alabileceği şekilde tasarlanmalıdır.

Engellilerin karşılaştığı önemli sorunlardan biri de istihdamdır. Türkiye'de her beş engelliden yalnızca biri (%21,7) işgücü piyasasında yer almaktadır. Erkek engelliler için %32,2 ve kadın engelliler için ise % 6,7 olan bu oran, kentlerde %25,6 ve kırsal alanda %17,7' dir. Çalışabilir durumdaki engellilerin işgücünden ülke ekonomisinin yararlanmasını sağlayacak bir istihdam politikası oluşturulmalı ve kararlılıkla uygulanmalıdır. Bu hususta öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarındaki engellilere ayrılan boş kadrolara atamalar yapılmalıdır.

Anayasa da ve taraf olunan uluslararası sözleşmelerde engellilerin tüm temel haklar açısından eşit olduğu vurgulanmaktadır. Fakat uygulamalara baktığımızda çok ciddi

eşitsizlikler vardır. Hatta engelliler temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasında birçok kez ayrımcı uygulamalara maruz kalmaktadırlar. Engellilere yönelik bu gizli veya açık ayrımcılıkla etkin biçimde mücadele edilmelidir. Engellilerin siyasetin karar mekanizmalarında daha fazla sayıda ve etkili biçimde yer alabilmesi için gerekli koşullar yaratılmalıdır.

Engellilerin karşılaştığı sorunlardan bir diğeri de eğitimde karşılaştıkları eşitsizliklerdir. Engellilerin %21'i okur-yazar değildir. Sadece %7'si lise, %2'si üniversite eğitimini tamamlamaktadır. Eğitim sistemi ve müfredat engelli bireyleri görmemektedir. Böylece daha en baştan eğitim sistemi engellileri dışlamaktadır. Her insan farklıdır ve farklı yöntem tekniklerle öğrenir. Eğitim sistemi bireysel farklılıkları dikkate alarak planlanmalı ve uygulanmalıdır. Hele ki bu birey görme, işitme, zihinsel veya ortopedik engelli ise eğitim programı baştan sona bu öğrencilere yönelik hazırlanmalıdır.

Engelliler, muayene ve takipleri ile engelliliklerini raporlama süreçlerinde çok ciddi sıkıntılarla karşılaşmaktadırlar. Sürekli yenilenmesi istenen engelli raporları nedeniyle haftalarca hastanelerde bürokratik işlemleri yerine getirmek zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca tüm engelli gruplarının karşılaştığı en önemli sorunlardan biri de protez ücretlerinin yüksek olması ve bu ücretlerin SGK tarafından karşılanması hususunda yaşanan sıkıntılardır. Protez ücretleri SGK tarafından karşılanmamakta veya az bir kısmı karşılanmaktadır. Böylece engelliler yaşamsal öneme sahip bu protezlere ulaşamamaktadırlar.

Bu gerekçelerle yukarıdan sayılan başlıklar başta olmak üzere engellilerin karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların çözülmesine yönelik kalıcı politikaların geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği yönünde meclisin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.